

A második világháború története 3.rész

Szerző dezs

Történelem tétel

A negyedik

szakasz: 1943 vége - 1945. május 5.:

Ellenállási

mozgalmak:

.

németek

által elfoglalt országokban kibontakozott az ellenállás, a partizánmozgalom;

.

Szovjetunió: szovjet

területek

nemzetiségi lakossága, de az oroszok közül is sokan kezdetben rokonszenvvel, sőt felszabadítóként

fogadták a németeket, akiknek

kegyetlenkedése gyorsan

eloszlatta a kezdeti reményeket;

.

felülkerekedett

a szülőföld szeretete, a

lakóhely védelmének parancsa,

.

szovjet

területen harcoló partizánok

száma 1942

végére elérte az 1 milliót;

.

orosz

és ukrán katonai alakulatok is harcoltak a németek oldalán;

.

Lengyelország:

Lengyelország felosztása

után általános

ellenállás kezdődött;

.

legfontosabb

erő: emigráns kormány által

irányított Honi Hadsereg - összefogta a

különböző partizáncsoportokat-

Grot-Rowecki tábornok a vezető;

.

a

Honi Szövetséget (Armia Krajowa) a londoni

emigráns kormány

kezdeményezésére szervezték

meg 1942 februárjában;

.

szovjetek

és az őket kiszolgáló lengyel

kommunisták megszervezték a Népi

Gárdát - többszöri harc a Honi

Hadsereggel;

.

1943.

április 19 - május 16.: a varsói

gettó

fegyveres felkelői hősiess, de reménytelen harcot

vívttak;

.

sok

ezer lengyel katona menekült el az ország

területéről, és folytatta a harcot a

németek ellen Észak-Afrikában

(Tobruk),

Norvégiában (Narvik), Olaszországban

(Monte Cassino) és Franciaországban;

.

Jugoszlávia: az

ország lerohanása

pillanatában (1941 április) kibontakozott a

partizánmozgalom

.

Partizánmozgalommal

szembe találta magát a

Délvidékre bevonuló magyar

katonaság;

.

1942

január: újvidéki razzia - magyar

fegyveresek több mint 3000

partizángyanús egyént öltek

meg;

.

kezdetben

a Josip Broz Tito vezette kommunista

partizánok együtt harcoltak Draza Mihajlovics

vezette csetnik alakulatokkal;

.

1943

november: Tito megalakította az ideiglenes

kormányként tevékenykedő Nemzeti

Felszabadító Bizottságot;

.

Franciaország: a

külföldre kényszerített

De Gaulle tábornok vált a lassan

kibontakozó ellenállás

vezetőjévé;

.

1942

vége: Dél-Franciaország

német megszállása -

Pétain-kormány touloni flottája,

elsüllyesztette magát, nehogy német

kézre

kerüljenek;

.

1944.:

Algírban ideiglenes kormányt alakított

De

Gaulle;

.

1944

nyara: 200000 francia harcolt a németek ellen;

A mozgalmakat a

németeknek sehol sem sikerült

felszámolniuk, bár mindenütt a
legbrutálisabb eszközökkel
próbálták meg letörni
ezeket - mindig az ártatlan polgárokon
torolták meg ezeket - Éjszaka
és köd-parancs:
túszokat szedni és agyonlőni őket.

A
szövetségesek
győzelme
Előrenyomulás
keleten:

-
1944
eleje: a szovjet hadsereg kiszorította
Leningrád térségéből a
németeket - vége a 900 napos ostromnak - 1
millióan
haltak éhen;

-
olasz
fronton is sikereket értek el a
szövetségesek - május:
áttörték a német
közép-olaszországi védelmi
vonalat;

-
1944
június 4.: bevonultak a szövetségesek
Rómába;

-
1944
július: Vörös Hadsereg visszafoglalta
Belorussziát és a hónap
végére Varsó alá
ért;

-
1944.
augusztus 1.: lengyel Honi Hadsereg
kirobbantotta a varsói felkelést -
szükség lett volna a szovjet
segítségére, bár
ők mindvégig tétlenek maradtak;

-
október
2.. felkelők lerakták a fegyvert - a nácik
Varsó lerombolásával
bosszút álltak;

Partraszállás
nyugaton:

-
a
nyugati partraszállás
előkészítése a teheráni
döntés után egyre
erőteljesebbé vált;

-
1943
december: Eisenhower tábornokot nevezték ki
a partraszállás főparancsnokának; fő
feladata: németek megtévesztése,
ezért
nemcsak a balkáni partraszállást
híresztelték, de elhitették azt is,

hogy
Észak-Franciaországban a Csatorna legkeskenyebb
pontján, Calais környékén
fognak partra szállni, holott a
valóságos célpont a jóval
nyugatabbra lévő
Normandia volt;

-
partraszállás
előtti napokban vihar tombolt a
térsejében;

-
1944.
június 6. (D-nap): megkezdődött a
második
világháború egyik legnagyobb hadművelete,
amelyben több mint 200000 ember
vett részt - több ezer repülő
támadta a német part menti
állásokat és 5000 hajó
szállította át a Csatornán
a katonákat;

-
estére
150000 katonát tettek partra a
szövetségesek, akiknek nagy veszteségek
árán sikerült hídfőket
létesíteniük -
11 nap alatt közel félmillió
szövetséges katona és 90 ezer
jármű ért partot
Normandiában;

-
a
váratlan partraszállás sikere, azaz a
nyugati
front megnyitása reménytelenné tette a
német helyzetet;

-
a
nyugati front német főparancsnoka, Gerd Rundstedt
tábornagy Berlin
érdeklődésére azt mondta:
"Békét kell kötni,
hülyék, mi mást lehetne
tenni?", erre Hitler leváltotta;
Az
elkerülhetetlen
vereség;

-
a
szerveződő német katonai és polgári
ellenállás
számára egyértelművé
vált, hogy Hitlert el kell távolítani
a hatalomból -
merénylettel lehetséges

-
1944.
július 20.: Claus Stauffenberg bombát
helyezett el Hitler dolgozószobájába -
túlélte;

-
szövetségesek
augusztus közepén Párizs felé

közeledtek;

.

augusztus

20.: szovjet csapatok áttörték a német-román frontos - beléptek Romániába;

.

augusztus

23.: Romániában megbukott Antonescu fasiszta rendszere, az új kormány fegyverszünetet kért;

.

augusztus

25.: bevonult Párizsba a szövetségesek oldalán a francia hadsereg ;

.

augusztus

30.: De Gaulle, mint az ideiglenes kormány elnöke átvette a hatalmat;

.

szeptember

4.: szövetségesek elfoglalták Antwerpen kikötőjét - Hitler terve a visszafoglalásra;
Csodafegyver-propaganda:

.

a

német hadsereg és polgári lakosság morális erejének fenntartásában volt fontos szerepe;

.

németeknek

valóban volt addig ismeretlen fegyvere;

.

1944

júniusától több ezer V-1 típusú szárnyasbombát indítottak el London, majd Antwerpen ellen;

.

V-2-es

bomba még hatékonyabb és "lelőhetetlen" volt;

A szövetséges

hadvezetés stratégiájának fontos részét jelentették az állandó és 1944-ben mind intenzívebb bombatámadások Németország ellen. Sőt

elsősorban az angol

bombázóparancsnokság vezetői úgy vélekedtek, hogy a

légitámadások térdre lehet

kényszeríteni

Németországot. A bombázások valóban

súlyos károkat okoztak, de a német gazdaságot végső soron az tette tönkre, hogy

két oldalról támadó seregek

sora elfoglalták a gazdaságilag

értékes

területeket, megsemmisítették a Birodalom érrendszerét.

Japán
vereség -
német kudarc:

.

1944
nyara: USA hadereje a Mariana-szigetekenél súlyos csapást mért a japánokra - megsemmisítve 130 repülő és 3 repülő anyahajót;

.

1944
végére az USA kiszorította a japánokat a csendes-óceáni szigetekről;

.

a
csendes-óceáni hadszínteret az amerikaiak kettéosztották: Chester D. Nimitz tengernagy (középső rész), Douglas MacArthur (dél);
Jaltai konferencia:

Helyszín:
Krím félsziget; Jalta;

Időpont:
1945. február 4-12.;

Résztevők:
Churchill, Roosevelt, Sztálin

Eredmény:
megegyeztek: az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) alapvető elveiben,
Szovjetunió részvétele a Japán elleni háborúban. Az európai rendezés közös alapelveit fogalmazták meg, "Nyilatkozat a felszabadított Európáról" című deklarációban, amely az Atlanti Charta elveire épül;

.

lengyel
határ kérdése:
Lengyelország jelentős területeket kap északon és nyugaton, míg a keleti határai lényegében a Curzon-vonalat követik - a lengyel ideiglenes kormányt újra kell szervezni.
Nem Jalta okozta tehát Európa kettészakadását, hanem a további politikai fejlemények, amelyek során a jaltai döntések jórészt figyelmen kívül hagyták.

.

1945.
június 26.: ENSZ alapokmányok aláírása;
Az

európai háború

vége:

.

1945

január: szovjet csapatok benyomultak Kelet-Poroszországba - erőszakosság, rablás;

.

1945

február: a szövetségesek offenzívát indítottak a nyugati fronton, hogy megsemmisítsék a német erőket a Rajnától nyugatra;

.

március

5.: elfoglalták Kölnit;

.

március

7.: amerikai csapatok a Remagen városnál átkeltek a hídon - Eisenhower nem a főváros elfoglalását, hanem a német haderő felszámolását tartotta elsőrendű hadicéljának - kelet-délkelet felé fordultak a csapatok;

.

április

15.: az amerikaiak elérték az Elbát - Torgau városánál találkoztak a szovjet csapatokkal - Németország területét az antifasiszta koalíció haderői kettévágták;

.

április:

Olaszországban az angol-amerikai hadseregeknek sikerült végre kijutniuk a Gót-vonal mögé, a Po síkságon gyorsan haladtak előre és elfoglalták Észak-Olaszországot;

.

az

olasz Nemzeti Bizottság Mussolinit halálra ítélte;

.

április

16.: két és fél millió katonával, és hatezer tankkal és hétezer repülővel megkezdődött a szovjet hadsereg Berlin elleni támadása;

.

április

28.: kivégezték Mussolinit barátnőjével és több fasiszta vezetővel együtt;

.

április

30.: Hitler feleségével, Eva Braunnal, akit az előző nap vett el öngyilkosságot követett el a birodalmi kancellária

bunkerjében;

.

május

2.: Olaszországban véget ért a háború a

német csapatok fegyverletételével; a berlini helyőrség letette a fegyvert - a Birodalmi Gyűlés épületére kitették a szovjet zászlót;

.

május

7.: Reimsben a három szövetséges

főparancsnokság képviselői

aláírták a német

véderő feltétel nélküli

megadásáról

szóló okmányt - német

fél is ellenjegyezte;

.

május

8-9 éjjel: a felek ratifikálták a

berlini szovjet hadiszálláson a

fegyverszünetet.

Potsdami

csúcs:

Helyszín: németországi

Potsdam;

Időpont:

1945. július 17 - augusztus 2.;

Résztevők:

Clement Attlee (az angliai választásokon győztes

munkáspárt vezetője,

miniszterelnöke) Harry S. Truman (USA, az április

12-én elhunyt Roosevel

utóda), Sztálin (Szovjetunió);

Fedőnév:

Terminál, azaz

végállomás nevű értekezlet;

Döntések:

.

gondoskodni

kell, arról, hogy Németország soha

ne fenyegetsen többé a

világbékét;

.

nácizmust

fel kell számolni;

.

háborús

bűnösöket meg kell büntetni;

.

meghatározták

a négy megszállási

zónát: Szovjetunió:

Németország keleti és

középső, Nagy-Britannia az északnyugati,

Franciaország a

délnyugati és az USA a déli

területen kapott övezetet;

.

Berlint

is négy zónára osztották

fel;

.

Nagyhatalmak

létre hozták a

Külügyminiszterek Tanácsát -

feladata: készítse elő Olaszország

és a csatlós államok

békeszerződését.

Japán

kapitulálása:

- 1945 július 26.:

Japánnal hadba álló nagyhatalmak

Potsdamból felszólították a

japán kormányt a fegyverletételre -

ekkor már a

vezetők (angol, amerikai) tudták, hogy sikeres volt az

atombomba

próbarobbantása;

.

japán

kormány visszautasította a potsdami

felszólítást;

.

1945.

augusztus 6.: egy amerikai B-29-es

repülőerőd tagja, Enola Gay nevű gép

atombombát dobott Hiroshima japán

városra,

amely teljesen elpusztult, és mintegy 100000 ember azonnal

meghalt;

.

augusztus

9.: Nagaszakit érte atombomba-támadás

- 35000 áldozat;

.

augusztus

9.: előzetes hadüzenet után, a

Szovjetunió megtámadta a mandzsúriai

japán hadsereget, amely nem tudott

jelentős ellenállás kifejteni;

.

Hirohito

császár döntött,

határozott

állásfoglalásával a

fegyverszünet mellett;

.

1945.

augusztus 14.: a japán csapatok

beszüntették a harcot;

.

szeptember

2.: a tokiói öbölben horgonyzó

Missouri csatahajó fedélzetén a

szövetséges

hatalmak és Japán képviselő

aláírták a Japán

megadását rögzítő

okmányt.

Hadszintér

mindenütt:

.

II.

világháborúban 61 ország
vett részt, a föld
lakosságának 80%-a, és 52
millió embert vesztette életét;

.

Katonák
és a polgári lakosság
halálozási aránya
csaknem 50-50%, első világháborúval
szemben (75:1);

.

mindebben
szerepet játszott, hogy a diktátorok
át akarták rajzolni az uralmuk alá
kényszerített területek
nemzetiségi
térképét;

.

"felsőbbrendű
német faj" számára
kialakítandó élettér a
közép- és kelet-európai
és egyéb alsóbbrendű népek
rabszolgává minősítése
árán lett volna
megvalósítható;

.

a
nácik a zsidó "fajt" első
számú
ellenségüknek tekintették, s
elpusztították az uralmuk alá
került Európában élt
zsidóság kétharmadát,
közel 6 millió embert;

.

Auschwitz,
Buchenwald, Dachau, s a többi munka-
és haláltábor örök
emlékeztetői az emberi gonoszság és
kegyetlenség
tobzódásának;

.

legendássá
vált a japán hadifoglyokkal szembeni
embertelenség;

.

Sztálin
pedig a németekkel való
együttműködés címén
egész népeket hurcoltak
Szibériába,
ahol százezrek pusztultak el
közülük;